

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเสนาณรงค์ กรมแพทย์ทหารบก

พันตรีหญิง กนิษฐา ไชตปีทมนนท์

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-334-521-3

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE ACADEMIC ADMINISTRATION OF THE MEDICAL FIELD
SERVICE SCHOOL UNDER THE ARMY MEDICAL DEPARTMENT

MAJOR KANITTHA CHOTTIPATTAMANON

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Educational Administration
Department of Educational Administration

Faculty of Education
Chulalongkorn University

Academic Year 1999

ISBN 974-334-521-3

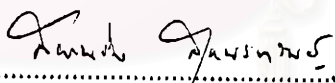
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเสนาณรงค์ กรมแพทย์ทหารบก
โดย พันตรีหญิง กนิษฐา โชติปัทมนนท์
ภาควิชา บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์

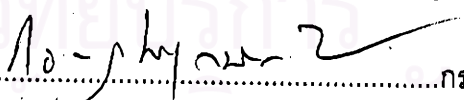
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

..... คณะบดีคณะครุศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ กอบกุล พฤกษ์วัน)

กนิษฐา โชติปัทมพันธ์ : การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเสนาวัักษ์ กรมแพทย์ทหารบก (THE ACADEMIC ADMINISTRATION OF THE MEDICAL FIELD SERVICE SCHOOL UNDER THE ARMY MEDICAL DEPARTMENT) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.सनานิจิตร สุคนธ์ทรัพย์ ; 194 หน้า. ISBN 974-334-521-3

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเสนาวัักษ์ กรมแพทย์ทหารบก

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการในภาพรวม โรงเรียนไม่มีนโยบายหรือลักษณะเฉพาะในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมีการวางแผนงานวิชาการและอาจารย์มีส่วนร่วมในการวางแผนโดยการร่วมประชุมระดมสมอง การประเมินผลความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการใช้การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และสอบถามความคิดเห็นจากอาจารย์ผู้สอน โรงเรียนไม่มีกำหนดนโยบายด้านคุณภาพ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ไม่มีผลกระทบต่อโรงเรียน โรงเรียนมีความพร้อมมากที่จะดำเนินการให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาฯ 2) จุดมุ่งหมายทางการศึกษาของโรงเรียน คือ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถให้กับกำลังพลเหล่าทหารแพทย์ และเพื่อผลิตนักเรียนนายสิบเหล่าทหารแพทย์ 3) การบริหารงานด้านหลักสูตร โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายด้านหลักสูตรตามนโยบายของกรมยุทธศึกษาทหารบกโดยให้มีความสอดคล้องกับวิชาชีพ หลักสูตรที่โรงเรียนใช้เป็นหลักสูตรที่สร้างขึ้นเองโดยได้รับอนุมัติจากกรมยุทธศึกษาทหารบก การประเมินหลักสูตรใช้การสอบถามจากผู้ที่จบการศึกษา และสอบถามจากผู้บังคับบัญชาของผู้ที่จบการศึกษา 4) การจัดการเรียนการสอน โรงเรียนจัดแผนการเรียนตามโครงสร้างของหลักสูตร จัดตารางสอนตามความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาที่สอน จัดครูเข้าสอนตามความถนัด แบ่งกลุ่มนักเรียนแบบคละ จัดหาแบบเรียนโดยจัดทำแบบเรียนขึ้นเองและจัดหาโดยงบประมาณของทางราชการ และติดตามประเมินผลการจัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนประเมินอาจารย์ 5) การบริหารสื่อการเรียนการสอน การจัดหาสื่อการเรียนการสอน ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยราชการอื่น จัดหาโดยใช้เงินงบประมาณ ให้อาจารย์แต่ละคนผลิตขึ้นเอง และได้รับการสนับสนุนจากศิษย์เก่า การประเมินการใช้สื่อการเรียนการสอน ให้นักเรียนประเมินการใช้สื่อ และอาจารย์เป็นผู้ประเมิน แหล่งความรู้ของโรงเรียน คือ ห้องสมุด ห้องสาธิตทางการแพทย์ และห้องปฏิบัติการทางภาษา การประเมินผลการใช้แหล่งความรู้ คือ ประเมินจากสถิติผู้มาใช้แหล่งความรู้ 6) การนิเทศการสอนใช้วิธีการประชุมก่อนเปิดหลักสูตรแต่ละหลักสูตร ให้คำปรึกษาหารือแก่อาจารย์ และจัดอาจารย์ที่มีประสบการณ์สาธิตการสอน การประเมินผลการนิเทศการสอน ใช้การสังเกตพฤติกรรมการสอนของอาจารย์และพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน 7) การบริหารงานการวัดและประเมินผล การดำเนินงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล มีการกำหนดเกณฑ์การประเมิน กำหนดวิธีการประเมิน จัดทำสถิติเกี่ยวกับการประเมินผลนักเรียนและกำหนดให้มีการรายงานผลเป็นระยะ โรงเรียนไม่มีการประเมินการดำเนินการวัดและประเมินผล

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ พบว่า ปัญหาในภาพรวม คือ ขาดแคลนงบประมาณ ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ อาจารย์มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะในการสอนไม่เพียงพอ ปัญหาการบริหารสื่อการเรียนการสอน ได้แก่ สื่อการเรียนการสอนส่วนใหญ่ไม่ทันสมัยและขาดประสิทธิภาพ และขาดงบประมาณในการจัดหาสื่อการเรียนการสอน ปัญหาการนิเทศการสอน คือ ไม่มีรูปแบบการนิเทศที่ชัดเจน และไม่มีการนิเทศภายในโรงเรียน ปัญหาการบริหารงานการวัดและประเมินผล ได้แก่ ไม่มีการวิเคราะห์ข้อสอบ และเครื่องมือในการวัดและประเมินผลไม่มีมาตรฐาน

ภาควิชา บริหารการศึกษา

สาขาวิชา บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4183652027 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEYWORD : ACADEMIC ADMINISTRATION / MEDICAL FIELD SERVICE SCHOOL

KANITTHA CHOTTIPATTAMANON : THE ACADEMIC ADMINISTRATION OF THE
MEDICAL FIELD SERVICE SCHOOL UNDER THE ARMY MEDICAL DEPARTMENT.

THESIS ADVISOR : ASST.PROF. SNANCHIT SUKONTASAP, Ph.D. 194 pp.
ISBN 974-334-521-3.

The purpose of this research was to study the state and problems of the academic administration of
The Medical Field Service School under the Army Medical Department.

The study revealed that : 1) Overall academic administration. There was no school written policy statement for academic administration. The school conducted planning in academic administration, using brainstorming technique. Evaluation for academic administration was measured from student achievement and the survey of instructors' opinion. There was no school quality policy. The National Education Act of B.E. 2542 (1999) had no effect on school. The school had high level of readiness to follow the Act. 2) Aims of education. The school objectives were to increase knowledge and capability of military medical personnel and to produce non - commission officers. 3) Curriculum administration. School curriculum policy followed the policy of the Army Training Command which emphasized proper integration with health professional field. The school developed its own curricula with the approval of the Army Training Command. Curricula were evaluated by the graduates and their commanders, using questionnaires. 4) Instruction. Programs of study were organized according to curriculum structure. Timetable was arranged in congruence with subject content. Instructors were assigned depending on individual aptitude. Students were grouped heterogeneously. Textbooks were written by instructors and purchased by government budget. Instruction was evaluated by students. 5) Instruction media administration. Instructional media were partly provided by other government agencies, purchased by government budget, produced by instructors and donated by alumni. Both students and instructors evaluated utilization of instruction media. A library, a nursing demonstration room and a language laboratory were provided as learning centers. Utilization was evaluated from the number of students and instructors using services. 6) Instructional supervision. Instructional supervision was conducted before starting each program by organizing a meeting with all instructors, providing consultation with responsible instructors and assigning experienced instructors to demonstrate teaching techniques. Observation of instructors as well as students was used for supervision evaluation. 7) Measurement and evaluation administration. Evaluation standard and methodology were established. Information on student performance was collected and regular reporting was performed. There was no evaluation of measurement and evaluation administration.

Problems of academic administration included lack of budget; lack of knowledge, understanding and skills in teaching; out- dated, insufficient and low quality instructional media; lack of budget to purchase instructional media; lack of evident supervision pattern and internal supervision; and lack of test item analysis and standardized evaluation instruments.

ภาควิชา บริหารการศึกษา

สาขาวิชา บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อผู้คิด.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนานจิตร สุคนธ์ทรัพย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไข และปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ของการวิจัยมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขแบบสัมภาษณ์ แบบวิเคราะห์ เอกสาร และแบบสำรวจที่ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณัฐนิภา คุปรัตน์ อาจารย์ กอบกุล พฤกษ์วัน อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พลตรี ชายชาญ ตาตะนันท์ ผู้ทรงคุณวุฒิกองทัพบก และพันโทหญิง พเยาว์ สุมล หัวหน้าแผนกประเมินผล โรงเรียนเสนาณรงค์ กรมแพทย์ทหารบก

ขอขอบพระคุณ ผู้บังคับบัญชาและครูอาจารย์โรงเรียนเสนาณรงค์ กรมแพทย์ทหารบกที่ให้ข้อมูลในการวิจัยเป็นอย่างดี รวมทั้งบัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ได้กรุณาให้ทุนสนับสนุนการวิจัยในครั้งนี้

ท้ายสุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ พันเอก สกล โชติปัทมพันธ์ และเพื่อน นิสิตรุ่นที่ 36 ที่เป็นกำลังใจ และให้การสนับสนุนและช่วยเหลือในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงเป็นไปความเรียบร้อย

กนิษฐา โชติปัทมพันธ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	4
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
วิธีดำเนินการวิจัย.....	6
ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ.....	11
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 49
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 49
	ประชากรที่ใช้ในการวิจัย..... 49
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 49
	การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 51
	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 51
	การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 52
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 53
	ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร..... 54
	ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์..... 63
	1.1 ผลวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร..... 63
	1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์อาจารย์..... 95
	ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจ..... 127
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ..... 145
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 145
	วิธีดำเนินการวิจัย..... 145
	สรุปผลการวิจัย..... 146
	อภิปรายผลการวิจัย..... 150
	ข้อเสนอแนะ..... 155
	รายการอ้างอิง..... 157
	ภาคผนวก..... 161
	ประวัติผู้วิจัย..... 194

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาจำแนกตามหลักสูตรระหว่างปีการศึกษา 2540 – 2541.....	2
2 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่ให้สัมภาษณ์จำแนกตามสถานภาพ.....	63
3 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในภาพรวม.....	65
4 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายทางการศึกษาของโรงเรียน.....	71
5 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานด้านหลักสูตร.....	73
6 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน.....	76
7 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการบริหารสื่อการเรียนการสอน.....	80
8 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการนิเทศการสอน.....	83
9 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานการวัดและประเมินผล.....	85
10 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการในภาพรวม.....	88
11 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาจุดมุ่งหมายทางการศึกษาของโรงเรียน.....	89
12 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานด้านหลักสูตร.....	90
13 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอน.....	90

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
14 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาการบริหารสื่อการเรียนการสอน.....	91
15 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาการนิเทศการสอน.....	92
16 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานการวัดและประเมินผล.....	93
17 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาอื่น ๆ.....	94
18 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ที่ให้สัมภาษณ์จำแนกตามสถานภาพ.....	95
19 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ที่ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในภาพรวม.....	97
20 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ที่ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายทางการศึกษาของโรงเรียน.....	100
21 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ที่ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานด้านหลักสูตร.....	102
22 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ที่ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน.....	105
23 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ที่ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการบริหารสื่อการเรียนการสอน.....	110
24 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ที่ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการนิเทศการสอน.....	115
25 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ที่ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานการวัดและประเมินผล.....	117
26 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ที่ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการในภาพรวม.....	120
27 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ที่ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาจุดมุ่งหมายทางการศึกษาของโรงเรียน.....	122

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
28 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ที่ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานด้านหลักสูตร.....	122
29 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ที่ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาการจัดการจัดการเรียนการสอน.....	123
30 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ที่ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาการบริหารสื่อการเรียนการสอน.....	124
31 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ที่ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาการนิเทศการสอน...	124
32 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ที่ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานการวัดและประเมินผล.....	125
33 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ที่ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาอื่น ๆ.....	126
34 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวม.....	129

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

1 โครงสร้างการบริหารของโรงเรียนเสนารักษ์ กรมแพทย์ทหารบก.....

57

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย